

Příloha 1 Ukázka kódování – fokusní skupina

Respondentka č. 3: Jestli bych k tomu mohla doplnit... A s tím právě velice souvisí, a to je i to, že vlastně to téma... Možná už to tady holky zmínily, to téma, kdy vlastně je potřeba, aby se i rodiče i děcka cítili ve škole bezpečně, jo... takže navázat prostě dobrý vztah školy a rodiny, protože ve chvíli, kdy tam je špatný vztah a škola přijde a řekne: „Tady máme někoho, kdo vám pomůže,“ tak ta rodina couvne, protože těm pedagogům nevěří, takže to je ještě... další taková... Taková, já nevím, ta cihla vlastně v té stavbě toho domu a ta je třeba taky důležitá, protože bez toho se to celé zhroutí, a já třeba... i ze zkušenosti rodiče, ale i z jiných zkušeností – to je zrovna, včera jsme mluvili o jedné takové dost nepřijemné zkušenosti, co se děje v jedné škole, se kterou spolupracujeme, kdy prostě ti učitelé se chovají necitlivě a nedokážou vlastně vést partnerský rozhovor s tím rodičem. To znamená, že ten rodič do té školy chodí nerad a v podstatě... vyhýbá se tomu... jakékoliv komunikaci, pokud to není bezpodmínečně nutné. Jo a takže takový návrh je, ono, jak říkala zase Respondentka č. 2, někdo má strach... požádat o tu pomoc. Někdo má i strach z takové té stigmatizace. Jo, prostě „já jsem sociální případ, hrůza“, jo! Takže vlastně důvěřovat té škole a věřit jí, že ona doporučuje něco, co je pro toho člověka dobré, co mu pomůže, a to taky mnohde není. Jo, takže to je další takový ten well-being, vlastně, v těch školách, ale nejenom pro děti, ale i pro rodiče...

- pocity aktérů při spolupráci
- spolupráce napříč prostředím
- specifická role v prostředí
- pomoc (zprostředkování, dostupnost)

Příloha 2 Ukázka kódování – obsahová analýza

Kategorie	Kód	Příklad
Třídní vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • Potřeba dobrého třídního kolektivu • Přátelství ve škole i mimo školu • Přátelé jako podpůrný prostředek a zdroj • Potřeba respektu 	<p>Pracovní list Já a moje třída: Rád/a bych, aby naše třída: „Aby se naše třída respektovala a aby se nikdo nehrotil“ „V pohodě a kamarádká“</p> <p>Pracovní list Já student II – Je to fajn: Co se mi líbí na naší třídě? „Že se tak navzájem respektujeme. Není tady nikdo šikanovaný.“</p> <p>Pracovní list Já, student – Návrat do minulosti Na mé bývalé škole jsem si nejvíce cenil/a... „Přítel“ „Naší třídy“</p>
Forma adaptačního kurzu	<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení pravidel • Komunikace • Prostředí AK preferováno mimo školu 	<p>Dotazník Můj adaptáček na střední Líbilo se mi... „aktivity“ „všechno (jakože fakt)“</p>

Příloha 3 Rozhovor

Otázka 1

Jak byste popsaly svými slovy ten koncept sociálně pedagogické poradny?

Respondentka č. 1: Ve zkratce... já nevím... dostupná pomoc pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ať jsou to jakéhokoliv druhu. Pro jejich rodiče a také podpora pedagogů.

Respondentka č. 2: Já možná navážu... je to koncept pilotního zavedení sociálního pracovníka do škol. Vlastně s tou přidanou hodnotou, že v rámci poradny poskytujeme i odborné činnosti, tak taková nástavba pro ty pedagogy, kteří momentálně ty služby odborné dostupné moc nemají.

Respondentka č. 3: Já bych to asi taky popsala... jako propojení vlastně té pedagogické oblasti s tou sociální a s nějakými zároveň... preventivním působením na studenty v různých oblastech, hlavně v podstatě v těch – v té sociálně emocionální oblasti... Ted'ka asi trošku plácám (smích), ale prostě tohle asi.

Otázka 2

A za jakým účelem ta poradna byla zřízena – co byl ten impuls k tomu vzniku?

Respondentka č. 3: No, za mě to bylo hlavně to propojení té sociální oblasti, vlastně tím, jak my jsme pracovali v té terénní službě v té SASce, tak jsme zjišťovali, že ta spolupráce s těma školama nám chybí, a potřebovali bysme v té sociální práci, aby ty školy s námi spolupracovaly, aby nějakým způsobem nám... Protože tam vlastně se vidí nejdřív, když v té rodině vzniká nějaký problém a dá se ten problém jako zachytit včas, tak aby nedošlo k tomu – že třeba rodina nebude v evidenci, ideální případ, jo, je, prostě. V počátku se to odchytil, pomůže se rodině a oni se odrazí od toho nějakého dna nebo vyskočí z toho kolotoče, do kterého se dostali, a můžou fungovat dál. Protože ta SASka je preventivní služba a měla by tak fungovat, i když to úplně ideálně asi není. Jakože krátkodobá, většinou, je to spíš delší čas ale. Ale tak tohle pro mě teda za mě byl impuls, jako propojit tady ty dvě oblasti. Protože – ještě bych k tomu dodala, protože třeba u nás, nevím, jak je to v jiných SASkách, ale u nás to bylo tak, že většina klientů se rekrutovala v podstatě z OSPODu. Jo, a když už je někým v evidenci OSPOD, tak už je to jako na pováženou. Jo, tam už je... velký problém v té rodině. Pokud samozřejmě nejde o rozvodové řízení, to je něco jiného... ale ve chvíli, kdy nám z OSPODu zavolají, tak to už je prostě něco, kde něco hoří, a... Mně by přišlo ideální prostě, kdyby v té

škole to nějakým způsobem odhadli, nebo prostě dokázali vytipovat, tak by se tam dalo za chvíli, dýl, než – než se dostanu na ten OSPOD...

Respondentka č. 1: Tak já bych to ještě tak shrnula přesně, jak říkala Respondentka č. 3. Přesně; ta vize vycházela z našich zkušeností z terénu a vlastně škola je druhým takovým záchytným bodem, kde se dostáváme k tomu dítěti. Kdy se dá nejbliž dostat a oni by si měli všimnout tady těch věcí, které se tam dějou, a my jsme zase na to, abysme citlivě s tím pracovali, takže proto to – to spojit nějak do jednoho, spojit ty síly a pomoci těm pedagogům, aby – aby se jim odlehčilo. A zároveň včas nějak podpořit to dítě a případně nabídnout tu pomoc té rodině, než by jí tam zasáhl nějaký jiný orgán nebo něco, a že vlastně – tak trošku měnit nebo ukázat, že tady je ta podpora těm rodinám i těm žákům, že jsou tady ty možnosti pomoci, ale naučit se to vnímat, jo...

Takže je to pro vás hodně o té prevenci a o té včasnosti?

Respondentka č. 1: Ano, ano.

Respondentka č. 2: Já bych to tak jenom... shrnula, že souhlasím, a je to o tom... přiblížit se těm školám, protože to je, jak říkala Respondentka č. 1, to místo, vlastně, kde mají být ty mapované, ty problémy. Ty problémy s domácností se překloupí do problémů, vlastně, v té škole a je to tak – že posílení primární prevence. Protože sociálně aktivizační služba už je spíš opravdu z našich zkušeností služba pro rodiny, které doporučí OSPOD, anebo rodina, která se... spíš... je to na doporučení už někoho, ale mnoho lidí vlastně o víceméně o těch možnostech pomoci... neví, ani třeba nejsou... nemají, prostě, tu odvahu si o tu pomoc říct. Takže ale v té škole... jste jim tam blíž. Takový krok směrem k nim, ke škole, k rodině.

Respondentka č. 3: Jestli bych k tomu mohla doplnit... A s tím právě velice souvisí, a to je i to, že vlastně to téma... Možná už to tady holky zmínily, to téma, kdy vlastně je potřeba, aby se i rodiče i děcka cítili ve škole bezpečně, jo... takže navázat prostě dobrý vztah školy a rodiny, protože ve chvíli, kdy tam je špatný vztah a škola přijde a řekne: „Tady máme někoho, kdo vám pomůže,“ tak ta rodina couvne, protože těm pedagogům nevěří, takže to je ještě... další taková... Taková, já nevím, ta cihla vlastně v té stavbě toho domu a ta je třeba taky důležitá, protože bez toho se to celé zhroutí, a já třeba... i ze zkušenosti rodiče, ale i z jiných zkušeností – to je zrovna, včera jsme mluvili o jedné takové dost nepříjemné zkušenosti, co se děje v jedné škole, se kterou spolupracujeme, kdy prostě ti učitelé se chovají necitlivě a nedokážou vlastně vést partnerský rozhovor s tím rodičem. To znamená, že ten rodič do té školy chodí nerad a v podstatě... vyhýbá se tomu... jakékoliv komunikaci, pokud to není bezpodmínečně nutné. Jo a takže takový návrh je, ono, jak říkala zase Respondentka č. 2, někdo má strach... požádat o tu

pomoc. Někdo má i strach z takové té stigmatizace. Jo, prostě „já jsem sociální případ, hrůza“, jo! Takže vlastně důvěřovat té škole a věřit jí, že ona doporučuje něco, co je pro toho člověka dobré, co mu pomůže, a to taky mnohde není. Jo, takže to je další takový ten well-being, vlastně, v těch školách, ale nejenom pro děti, ale i pro rodiče...

Respondentka č. 1: Vybalancovat to tak... My získáváme důvěru. Jako, tak práce s důvěrou, je to stěžejní pro všechny ty tři články a potom ustát, vlastně, někdy, když tam je něco, nějaký ten konflikt, jak říkala Respondentka č. 3, tak snažit se to trošku jít urovnat na základě té důvěry. Je to i práce s časem, protože my tam máme víc toho času na to. Nějak mluvit o tom a rozvíjet tu řeč s tím rodičem a pak, když je možnost, i s tou školou. Vysvětlit jí to pozadí, které ona není schopna vidět a ani nemusí, protože od toho tam není ta škola, jo, ten pedagog...

Otázka 3

Takže vy jste sociálně pedagogická poradna, ale vlastně zároveň tady mluvíme nějakým způsobem o sociální práci – o tý SASce třeba a celkově o pomoci rodinám... A mě by zajímalo, jestli to vnímáte spíše tedy jako oblast sociální práce, anebo sociální pedagogiky? A jestli v tom vůbec třeba vnímáte jako vy osobně rozdíl, nebo jestli to je pro vás nějak důležité, ten rozdíl?

Respondentka č. 1: Hm... Úplně ten rozdíl... Toto, toto, je to fakt taková analýza, kdy... kdy se točíme potom v těch rozumových věcech a snažíme se to na poli té akademické pořád rozdělovat. Určitě ta hlubší práce s rodinou je tam o té sociální práci, když se jim pomáhají konkrétní věci, to je ta sociální práce. A ta druhá část té sociální, to jsou ty naše sociálně preventivní aktivity přímo ve školách. Ta práce se studenty nebo s žáky, protože, že jo, máme tam i ty třídnické hodiny, nebo nějaké preventivní hodiny, a to už je zase sociálně pedagogická část, kdy podporujeme ty dobré vztahy, učíme tomu, jak si naslouchat, to, co prožíváme, protože pracujeme konkrétně s akreditovaným programem Druhý krok, který má nějakou metodiku, ale my do toho vnášíme i naše osobní prvky nebo nějaké hry; jako že to okořeníme a zpestříme dalšíma věcmi, i na základě zkušeností, ty adaptační programy, že se snažíme vytvořit myšlenku – šijeme na míru podle toho, co vnímáme. Co by teď ty mladí lidi potřebovali a v čem by bylo dobré jako je nějak podporovat, aby mohli osobnostně růst. A tohle je zase, není o sociální práci, ale o té sociálně pedagogické práci. Takže opravdu je to takové dvojsečné. Je tam ze všeho něco, tak. Chcete mě doplnit, holky, třeba jsem na něco zapoměla...?

Respondentka č. 3: Já myslím, že jste to říkala jako pěkně. Tam pro mě je vlastně ten rozdíl, jak právě – jak říkala Respondentka č. 1, vlastně... v té sociálně pedagogické práci, to znamená práce s tím člověkem, s těmi dětmi, a ta sociální práce – to jde trošku dál už v těch třeba praktických věcech. To je za mě ten rozdíl, jo, kdy vlastně my už jdeme do té rodiny a třeba ve

chvíli, kdy je potřeba, tak prostě jim, já nevím, pomůžeme s nějakým vyplněním formuláře, a to už je třeba sociální práce, jo, kdy oni si neví rady, jo, ale ta speciálně pedagogická věc. Já totiž mám pocit, ale možná nakonec z té metodiky to vyplyne úplně jinak, že ta sociálně pedagogická práce se v podstatě... zůstává na půdě té školy víceméně. Jo, pokud mluvíme v rámci školy, ale ten sociální pracovník může jít dál, může jít do té rodiny. Je fakt, že možná ta praxe na těch školách bude jiná. Jo, že ti sociální pedagogové půjdou do těch rodin, to je taky možné, ale... za mě toto je ten rozdíl.

Respondentka č. 2: Ono i to, jak to vlastně směřuje, že ty snahy o zavedení toho sociálního pedagoga mezi pedagogické pracovníky, tak je to, myslím si, že teda (už aby to bylo!) ty pokroky tam jsou a snahy, že si to tak ... jde dopředu, tak za to jsem jako ráda a je to opravdu spjaté s tím školstvím, s tím systémem té školy. Taky jsem třeba o tady té otázce tento týden já o sobě přemýšlela, že kdy jsem ten pedagog, kdy ten sociální pracovník, protože občas vnímám na sobě, že přece jenom ... vystudovaný sociální pracovník takhle moc třeba nemám přehled, ještě jak to školství třeba funguje, takže v tomto si jsem ... jistější jako sociální pracovník a zase jako sociální pedagog vím, že tady v té oblasti fungování školy, školských zákonů prostě zase tady ... mám co dohánět asi.

Otázka 4

A když jste o tom takhle přemýšleli, teda o tom, co to dítě v té škole potřebuje, jak říkáte „šily jste to na míru“ – jak jste došly k tomu nápadu zrealizovat adaptační kurzy?

Respondentka č. 1: Tak to souviselo taky i s nějakou potřebou školy, protože my jsme předtím ty myšlenky... My jsme mapovali potřeby škol, abysme to všechno nějak jako skloubili do toho a aby ta efektivita vůbec té poradny byla šitá na míru toho, co potřebují i ty školy, jo. No a vlastně zrovna byla ta to covidová doba a hodně se pracovalo s těmi sociálními kontakty, vztahovými vazbami a byla potřeba posilovat tyto vztahy mezi žáky a kord mezi novými. A některé školy, třeba to nevím, neměly tak úplně zavedené, pak tohle ta doba jako posílila víc, a tak jsme zvolili tady tuto myšlenku, kdy jsme i na základě už nějakých věcí (tuším aj z konference), tak jsme se snažili skloubit tam takové věci, které by jí mohly být užitečné a mohly by to uchopit třeba v praxi, tak jsme tu myšlenku rozvinuli do nějakých jako etap nebo běhů a tak. Tak si myslíme, že je vlastně jako sociálně preventivní aktivita to určitě je v rámci toho udržování a některé ty školy odborné, už potom víc ani času nemají na to, aby se věnovali po této stránce těm studentům a... Nebo není tam prostor a je to škoda.

Respondentka č. 3: Jojo... V podstatě ten během toho covidu ti školy konečně pochopily, jak moc je tohle důležité a jak moc důležité je to, jaké vztahy mají ty děcka. Protože oni mají

rámcový vzdělávací program a teďka honí ten program jo, aby to všechno stihli, ale ale už nemysleli na to, jak děcka se cítí ve škole. Jo a ono se to v podstatě – já mám i osobní zkušenost. Děti prostě nastoupili v covidu do prváku a viděli se s děčkama 3 měsíce. Oni se neznali ve druháku, oni se neznali jo a škola se na to prostě úplně se na to vybodla a nechala je prostě hodila je přes palubu... adaptační kurzy, nic... Tak jsme si s rodičema potom museli vydupat nějaký adaptační kurz, aby ty děcka vůbec trochu stmelili v té třídě, takže toto je vlastně něco, co mám já z osobní zkušenosti a myslím si, že nejsem jediná – A je fakt, že třeba tady ten ročník třeba toho mého syna, ti jsou podle mě ti jsou úplně jako bych řekla, jako na tom budou tratní nejvíc, protože oni opravdu 2 roky prožili v tom covidu na té střední škole, kde měli navazovat ty vazby. Takže toto vlastně konečně oni pochopili, jak moc je to důležité, což byla 1. pozitivní věc a 2. pozitivní věc je, že konečně pochopili, jak moc je důležitá ta sociální práce ve škole, když se ještě vrátím, taky díky tomu covidu.

Respondentka č. 2: Já bych to vzala ještě z toho úhlu pohledu, že ... když jsme měli ty zkušenosti z toho z toho terénu jste sociálně aktivizační služby, tak vlastně ... ty rodiny naše ano mají ty děti, které jsou na základních školách, ale mají i ty děti, které jdou na středních školách. Tím, že on vlastně odejde z té základky, tak ten jako problém jako nezaniká. On si vlastně ... je jenom prostě mění školu, ale jinak to domácí prostředí tam je pořád ... stejné, pořád na něho má nějaký vliv a je to vlastně pro to dítě takové jako velká změna do toho vlastně z našich zkušeností, ty rodiny, které ... tam ty vztahy moc nefungují. Tak čím starší dítě, tím menší je i podpora ze strany rodičů a... Takže taková jako i ta podpora jako středoškolákům vlastně ... kde, kde je jo a my jsme teď víceméně potom 2 letech fungování poradny i zjistili, že opravdu studenti jako tu podporu v rodičích nemají, že je to na nich a nemají vlastně se na koho obrátit. Školy jim radí tak jako nějak, jak vlastně jako můžou nejlíp, ale taky jako chybí na těch středních školách ... ta podpora toho sociálního pedagoga, takže to není jenom o tom jako sociální pracovník jako na základní školy, kde ta samozřejmě ta prevence ... je ale i ty střední školy jako jo to potřebují a ti studenti tam jsou a někde tam fungují a momentálně jsou v nějakém vakuu jako.

Otázka 5

A jaká jste teda měli očekávání, když jste ten adapt'ák zaváděli? A ještě by mě zajímalo rovnou, jestli si ty očekávání naplnili, nebo ne?

Respondentka č. 1: Já nevím, já jsem asi nějakého očekávání neměla, jako lepší, jako nemít ty očekávání jako víceméně pro mě je důležitý tak ten proces s těma, ale myslím si, že tak se shodneme s holkama, že nás to baví jo, jsou tam různí žáci, různí studenti na různých školách, někde je to jako, někde ta skupinová dynamika je tak perfektní, že máme z toho, že nás to nabije

a máme z toho velmi dobrý pocit, že to padlo na úrodnou půdu, někde je to zase slabší, že prostě je se tam sejde jako jiný kolektiv, ale pořád jsou tam individua, jedinci, terý jako je to tam tak vidět, že ano, má to smysl. Má to pro ně smysl, protože jako je to něco jiného a je to se snažíme udělat takovou jinou formou byt' teda jako je to třeba u té 1 školy Je to na půdě relativně té školy v takové neformálnější podobě, ale jako určitě už jenom to, že že mají možnost otevřít některé věci, na které jim nezbývá čas v rámci už tady té odborné přípravy jo a pro některé je to důležité tam je, a to se ukáže v průběhu roku v těch dalších etapách. Vlastně tak za mě tak v rychlosti jenom.

Respondentka č. 3: Tak jako já jsem taky v podstatě neměla žádné očekávání, my jsme to prostě zkusili, vytvořili jsme ten program, jak jsme si mysleli, že by nás to třeba taky bavilo, nebo jako já osobně jsem vzpomínala na ty potíže, které já jsem měla třeba v prváku, tak aby to nějak prostě si ty děcka mezi sebou seznámili, aby zjistili třeba, co mají společného, jo, aby navázali rozhovory i lidi, kteří by se mezi sebou třeba normálně jinak bavili nezačali, takže to si myslím, že se nám podařilo v těch zpětných vazbách to tam bylo, že většinou se jim líbily aktivity, které zahrnovaly nějakou diskuzi, to znamená toho sindibáda třeba a tak tak to si vždycky líbilo nejvíc Na to vzpomínali. Takže za mě jako očekávání a jako, ale jako ten vlastně ten výsledek, jako je příjemný jo s ještě ještě mě třeba na tom fascinuje. Jaké rozdíly jsou třeba mezi školama podle toho jací žáci se tam hlásí. My třeba máme takovou celkem výběrovou školu, tu tu vlastně tu průmyslovku, kde jsou děcka, které opravdu ... už mají plán a ví, co chtějí dělat a jdou tam s nějakým cílem a jsou cílevědomé a jsou chytré, prostě, když to řeknu tak blbě jako možná ani mají tu podporu v té rodině a tak dále. A pak máme ještě jinou školu, podnikatelskou, kde chodí často děti, které prostě neví, kam jinam by šly jo a fakt úplně je vidět prostě na těch kolektivech i na těch děckách, jaké mají zájmy. Jo, ale vůbec i jakým způsobem přistupují vůbec k těm adaptáčkům jo, že tam třeba půlka třídy nepřijde, prostě na ten adaptáček nebo půlka, to přeháním jo, ale celkem dost jo, kdežto na té průmyslovce přijdou prostě všichni, jo není tam, prostě byl kluk se zlomenou nohou, jo prostě přišel mohl se na to vybodnout, já bych možná se na to vybodla, že někde se zlomenou nohou jsem, když to není učení. Takže jako za mě třeba toto byl takový pro mě jako zajímavý moment, jaké jsou jako rozdíly mezi těma děckama na těch na těch školách.

Respondentka č. 2: Já jsem očekávání ani nestihla mít, protože vlastně do projektu to bylo takové jako hození do vody a teď vlastně tady jako poradna, ty budeš teda součástí říct jako já mám ráda hvězdy a takže jako jsem do toho šla, tak to bylo pro mě takové, že jsem jako fakt nevěděla a nějak si říkám, nestihla jsem, ani jsem nechtěla prostě já to tak jako беру, co přijde,

tak jako jdeme do toho a vlastně se mi na tom líbilo a ... ještě jsem se v tom utvrdila teď s tou praxí... moje nějaké ... představa adaptáku předtím, než jsem to začla sama ... realizovat z té 2 stránky, že vlastně je to nějaké setkání těch lidí a víceméně děláte ty aktivity, třeba i ty sportovnějšího zaměření, kdy ta prostě se bourají takové ty lamou se ty ledy a tak, ale vlastně my to máme pojato tak jako lidsky, a to se mi na tom opravdu líbí, že se my tam s těma studentama zastavíme a máme vlastně taky partnersky ... přístup k nim jsme tam pro ně nasloucháme jim a víceméně se bavíme jenom o tom, jaké to je, ... být, co, co vlastně oni prožívají, jak to vnímají tady ty změny, jak si to mezi sebou sdílí, jak se inspirují navzájem. Prostě je jenom takhle takové to povídání k tomu k té jejich pohodě vlastně. A jak vlastně to jejich nastavení a ty emoce a všechno to, jak to má vliv na to, jak oni potom fungují v té škole a jestli se učí dobře, neučí dobře, takže víceméně úplně zas takovej jako jiný úhel pohledu my do toho vnášíme a tím, že jsme i externí pracovníci, nejsme ... pracovníci, zaměstnanci školy, tak zase nás tak jako jinak berou. Takže v tomto jako vidím tu a třeba unikátnost, když to tak nazvu.

Otázka 6

No a to by mě právě zajímalo, jestli vnímáte ještě jako nějaký další věci, ve kterých se ten adapták liší od takovejch těch jako běžnejch, klasickejch? Už tady teda bylo to partnerství a ta unikátnost a je ještě něco?

Respondentka č. 2: Že vlastně to máme třikrát do roka, že to není jenom to září, takové to tak teď se tady řekneme ty jména a tak, ale že právě tam jdeme vlastně okolo toho pololetí a ptáme se tak, jak jste vlastně to od toho září zvládli? Jak jste se za adaptovali? Co pro vás bylo nejtěžšího a jakto žes to zvládl? Jakto, že se to nějak překonal, když tam nějaká ta krize byla? A potom na konci školního roku vlastně a povzbudíme je zase, co dál a bavíme se zase o těch vztazích, o emocích, nějaké aktivity samozřejmě uděláme a zase potom na konci školního roku, takže provedeme víceméně, že jsme takové průvodkyně tím jejich 1. Ročníkem kdy kdy vlastně je to pro nich ta změna, ale ta změna není jenom v to září prvního, že oni tam dojdou jako to je všechno, to je fakt celý ten rok

Respondentka č. 1: Tak já navážu na markétku, že se mi líbí, jak to hezky vlastně shrnula, že takový průvodkyně ano, to si hezky řekla... Vlastně je, učíme vlastně i té reflexe. Jo, proč je dobré v určitých okamžicích si si zase zastavit a zreflektovat vůbec nějaké to období a to je určitá práce se sebou takové, s čím pracujeme, tak jsou vlastně ty job corty, které nám byly takové sympatické a my jsme si je trošku upravili podle svých potřeb. To je už zase určitá forma, takové takové polokoučovací práce, kde se můžou tak trochu se už dotknout toho, jak

pracovat se sebou, jaksi vytvářet plán, pro někoho je to tak nové, že jako kdysi s tím setká, proč vůbec se s tím jako mám se zabývat nebo co to je jo, tak to tam je poznat i z těch odpovědí, ale kdo už trochu začne přemýšlet o sobě, tak se zastaví a je to tam zase v těch odpovědích vidět. Pro nás to má smysl i tak, když jsou tam odpovědi, i když tam ta odpověď není, pro nás to odpověď je, protože my víme, že tady je zatím ta mezera, a ještě tady ten člověk není, ale už se aspoň částečně dotkne té práce se sebou. Víc se s tím třeba setká, později, možná to ještě nevidí jo, ale pro mě, že i my na základě těch job cortů vidíme, jak na tom ty děti jako jsou a spousta věcí se z toho dá dá jako vyčíst i to pozadí, jo, tak, tak jak říkám postoje.

Respondentka č. 3: Já si teda myslím, že tam je spousta otázek, které ty děcka třeba si předtím spousta z nich ani nikdy nepoložila, jo, tak jsou ty odpovědi, protože oni neví, ale ta otázka v té hlavě už je jo, takže...A co mě teda hodně překvapilo milé je, že spousta těch dětí jako dokáže, nebo studentů, teda už spíš... Dokáže být jako hodně otevřený, že se nám jako opravdu stalo, že oni jako nám řekli opravdu třeba a v celém tom kruhu vlastně mezi těmi spolužáky dokázali říct i jako docela osobní věci, buď rodinné nebo nebo i třeba ... vlastní myšlenky, vzpomínky jo, to jsou to mě hodně překvapilo mile a byla jsem jako za to v podstatě jako jako jsem se cítila taková privilegovaná i jako že prostě oni oni dokážou, nebo že jsem natolik jako důvěryhodná, že prostě tohle je takové témata jako otevrou mezi sebou tím, že ta loňská třída, že Marti, to bylo neuvěřitelné tam. Třeba strávili hodinu v tom kolečku hlavně na tom konci a ty děcka byly tak otevřené, když popisovali celý ten rok, jak to pro ni bylo těžké jo, jakým způsobem to zvládali prostě všechno to, co Respondentka č. 2 popisovala, tak oni nám v podstatě řekli, a to trvalo snad hodinu a půl než všichni, jako říkali, co měli na srdci, ale zároveň se všichni poslouchali. To byla třeba taková byla i možná trochu výjimečná třída, ale většinou ty děcka se poslouchají a dají si ten prostor, jo, málokdy se nám stane jako na té 1 škole, jo tam mě to, ale tam prostě jsou trochu jiné děcka, ale třeba na té výběrové, tak tam opravdu se poslouchali a zajímalo je, co ti spolužáci říkají, takže jsem byla jako velmi mile překvapena, takže od té doby, když mi někdo bude říkat, jak je to s touhle generací, to jde špatně.

Respondentka č. 1: Já k tomu se připojuju a to je přesně ten moment, kdy ty odborné školy není na ten prostor. A proto tady je vidět, že když chtějí, jak jsou vlastně rádi, za to sdílení, protože tady oni jsme do určité míry jsme uspěchaná společnost a pořád to zametáme pod koberec, jak jsou ty věci jako zbytečné a to ale tady nám se ukazuje, že to zbytečné není, jo. Takže to nám potom ukazuje, že že to smysl má a že to dává pak i těm děckám smysl.

Respondentka č. 2: Pro mě to bylo jako třeba ta třída, co popisoval Respondentka č. 3 takový jako silnej zážitek, protože tam vzniklo víceméně takové jo, jak v koučinku se mluví o komunikačním napojení s klientem, tak to bylo jako komunikační napojení s celou třídou. Vlastně jenom teď o tom mluvíme, tak mně úplně buší srdce, úplně si to vybavuju. To bylo tak silný zážitek, že prostě ty děcka, když se tam jako respektovaly a fakt jako naslouchali, tam bylo úplně wow atmosféra a to je prostě to, co oni, jak říkala Respondentka č.1 prostě to oni nemají teďkon, takže oni vlastně to bylo úplně bažení jako a oni si to všichni užívali a my jsme úplně s respondentkou č.2 jako seděly a věřím, že Respondentka č. 1 to zažívá sama, ať je tam sama s nima tak taky jako co zažila, že to je úplně skvělá atmosféra, tady to prostě.

Otázka 7

A vy jste ty jobbcorty dávali na konci toho setkání každého anebo už v průběhu?

Respondentka č. 1: V každé té etapě toho běhu, vždy je tam nový ten job cort jo na něco jiného jo.

Já jsem spíš myslela ..., když je to 1 setkání v rámci té 1 etapy, tak jestli to bylo jako na konci, nebo na začátku, nebo v průběhu?

Respondentka č. 1: To v průběhu podle těch uspořádání těch aktivit, jak vyjdou jako ty aktivity to není, že teď to rozdáme nejdřív a bude to to z toho vyplývá z té dynamiky. A z té situace jak tam je a tak ale tak nějak v průběhu.

Respondentka č. 2: Tak nějak uprostřed, že než prostě my si naladíme na takovéto naslouchání, na to přemýšlení a potom vlastně samozřejmě, aby neodcházeli úplně zničení, že tam hodinu nad tím přemýšleli, tak ten závěr necháváme zaznít aktivnější, takže se to snažíme přizpůsobovat.

Respondentka č. 3: A je fakt, že někteří jsou úplně neuvěřitelně poctiví, že ty už nemůžeš, musíte dát na dokončení, tak ještě minutu jo a někdo to má rychle, samozřejmě jo, prostě odškrtná, nechce se mu, ale jak říkám, prostě ta otázka v té hlavě je a oni si na ně jednoho dne odpoví si myslím.

Respondentka č. 2: Zaséváme ty semínka a ono jim to tak pak začne nějak klíčit no...

Otázka 8

A jak jste je vyhodnocovaly, ty jobbcorty?

Respondentka č. 3: No tak to bylo náročné...

Respondentka č. 2: Je to náročné, je...

A to jste si dělali teda sami, nebo?

Respondentka č. 2: Každé vlastně, ano děláme, děláme to sami s tím, že vlastně každou otázku mají čárkovat si ... metodou, ... odpověď tato objevila se tam tolikrát tolikrát, případně individuální odpovědi a vypisujeme to vlastně, takže dělá se pro tu střední školu, vlastně potom běhu, vždycky takového souhrnné hodnocení pro školu, kde máme třídu, učitele, ten počet žáků, který se účastnil vlastně a potom ... k tomu tabulku s hodnotama vlastně odpovědí podle četnosti a s nějakým ... komentářem a vlastně ještě to i víceméně to hodnocení probíhá a vždycky nebo i mluvenou formou s třeba zástupkyní a vychovatelkami, výchovným radcem, škole jste potom běhu, tak i ústně tu reflektujeme, jo, ty dojmy, pocity a takže možná i takhle je to jakási forma.

Respondentka č. 1: ... jo, oni se doptávají třeba po tom, jak to vidíme, jak se spolupracuje, jako jestli tam jedí, jo nějaké to takhle, no taková vzájemná reflexe potom ještě probíhají ústně..

Respondentka č. 3: Jako upozorníme i třeba na konkrétní žáky nebo studenty, kteří se nám zdají ty odpovědi, třeba že by v něčem, že by tam mohlo třeba něco hrozit, nebo že třeba se potýkají s nějakým problémem, tak jenom, aby oni třeba to mohli nějakým způsobem sledovat, aby o tom věděli. Tak to třeba taky ne vždycky, ale když tam narazíme na něco už takového, co je, nevím už k zamyšlení, nebo nevím, jak to popsat, tak prostě na to upozorníme a oni si to třeba sledují.

Respondentka č. 2: Mapujeme.

Otázka 9

A jak fungovalo to vybírání škol? Vy jste právě říkali, že některý jsou jako výběrovější a některý jako míň, tak jakým způsobem jste oslovovali ty školy, nebo na základě čeho jste je vybírali?

Respondentka č. 1: Tak jako spíš jako jak jsme, nevím jak to přišlo, no asi nějak přišlo. Nejdříve jsme oslovili tam, kde teda jsme znali někoho a jestli by byli naklonění k té spolupráci a potom se to nějak v rámci toho, když jsme měli nějaké PR aktivity, nějaké konference nebo, jo někdy kde jsme prezentovali tu poradnu, tak tam se chytli třeba ti pedagogové, nebo kdo tam byl ty zástupci těch škol a pak nás takhle oslovili jo, nebo i přes klienta třeba jo, který nás nakontaktoval, takže s tou školou, kam to dítě chodilo nebo chodí, tak jsme navázali vlastně a zároveň jsme nabídli ty preventivní aktivity a rozjelo se to tam vlastně obě 2 ty oblasti nebo 2 oblasti té naší činnosti.

Otázka 10

A proč zrovna střední školy? Mně by třeba dával jako trochu smysl, že některý ty děti jsou ..., že třeba ty nejohroženější děti se možná na tu střední školu ani jako vůbec nedostanou, že třeba mají jako problém vůbec třeba dokončit základku a nebo nejdou na střední školu, tak uvažovali jste i o nějakým jako o nějaké alternativě k těm středním školám, nebo na základě čeho jste vybrali ty střední školy?

Respondentka č. 1: Já si myslím, že všude jsou, že všude jsou tady ty potřební a vždy se najdou ti studenti. Ono, protože to my máme, možná to je taková práce s předsudky, že oni se nedostanou jo, kdo říkal, že se nedostanou je spousta třeba studentů, který se naopak velmi snaží a ten vzorec chcou natolik přepsat v rodině, že to někdy je vysiluje a právě potřebujou tu podporu. A na toto teďka narážíme, že tohle je nová věc. A že tady pro ty žáky ty vlastně jsou tak neviditelný a sami se trápí v tom, že i jim by se měla dát šance a ta rovná příležitost k tomu, aby měli někoho, kdo by je mohl podpořit. To je tak široké spektrum jako problémů za tím se schovává, že to jako každá situace je velmi specifická, že zatím je x věcí jednak špatné vztahy v rodině nebo jo absence některého z rodičů nebo úplná jako zanedbání té péče. Já nevím psychické onemocnění toho rodiče já nevím, pomozte mi pěstounská a jo že, že nevyrostá v biologické rodině, tam je toho x byť od toho, že třeba tady. No, takže to jako to nelze jako kategorizovat, že teď tady tyto děti třeba vůbec se nedostanou na střední školu a naopak se ukazuje tady v tomto i u těch adaptáku, nebo oni tak jako postupně. Já si myslím, že ono se to postupně začíná ukazovat a teď na dalších aktivitách, které jsme začali rozvíjet, tak tam mám pocit, že se to ještě víc jako ukazuje, že oni potřebujou, aby. Když se jim dá ta možnost a ta varianta ta nabídka, tak se toho chytí se nám ukazuje teď...

Respondentka č. 3: No já no určitě a já hlavně ještě teda ... 2. rozměr je a to teď nemluví o té výběrové škole nebo o té průmyslovce, kde ty děcka ví, co chtějí, ale třeba ty děcka, většinou se někam dostanou na nějaký učňák, protože tam to jde bez přijímaček. Oni nakonec se vrátou někam, jo, většinou. Ale důležité je, aby se tam udrželi jo, takže tam ta prevence těch předčasných odchodů a taky to, co třeba my se snažíme i v těch adaptacích je, aby si uvědomili, že vlastně ta škola skončí brzo, jo, že to jsou už pár roků třeba 3, 4 roky a pak už budou muset jít do práce. A co budou dělat, jo, a co chtějí dělat jo a jak je důležité třeba dělat práci, která je baví, jo, aby prostě nestávají půl života v něčem, co nenávidí, jo a tak dál, to se jim třeba taky snažíme nějakým způsobem, minimálně aspoň ... zasít tu myšlenku, jo dělat něco jo že, protože ti rodiče s nimi o tom nemluví. Oni nemluví o tom, že ta, když budeš, protože my se zeptáme, a co budete dělat škole? Máte plán? To je tak všechno jako jo že, třeba i tohle je důležité, aby

Se udrželi na té škole, co oni většinou furt se někam dostanou jo ale, aby se tam udrželi tak udržování motivace, no v rámci toho předčasných odchodů, no.

Otázka 11

Já jsem právě předtím jako ta otázka trochu vycházela z toho, že já jsem teď měla praxi v nízkoprahu a tam právě se hodně jako bojovalo s těma základkama. Ale chápu to teda dobře, že jako ta myšlenka je zpřístupnit ty školy, kde vlastně se ta pomoc třeba úplně jako tolik neočekává, že třeba právě i na té výběrové škole jsou teda ty děti, které jako tu pomoc potřebují? Je to jako tak nějak?

Respondentka č. 3: Určitě. A tak nečeká jako jo tam většinou, protože si řeknou jo, to jsou jako rodinný děcka podporují jo, ale respondentka č. 1 může říct spoustu zkušeností, jo i tady z této školy, kdy prostě ty děti mají svoje potíže a neřeší se třeba jo, protože nějak nevím, nevím proč nejsem schopná jako říct, proč jako

Respondentka č. 2: Jako já za mě já vím, proč, protože to je ten 2 extrém, kdy na učilištích rodiny se rodiče o děti své nezajímají a zase na tady těch školách je to ten opak, že jsou ty děcka pod tím tlakem na tak výkon jo... Že toto jsou ty 2 extrémy, které se řeší.

Otázka 12

No a mě by zajímalo, jestli ty školy teda tomu byly nakloněné, nebo jestli, jako byly i nějaké argumenty proti, že by třeba nechtěli? Já jsem teda jestli to správně chápu, tak vy jste to realizovali zadarmo, takže to jsem si říkala, že bude asi jako možná v něčem takovej hlavní jako kladnej argument. Ale jak se k tomu ty školy jako jinak stavily?

Respondentka č. 1: Jako myslím si, že velice dobře jako oni mají zájem o tady to ale taky říkám, že je to tak na začátku za toto jsou rádi, že teda to je jak dál to bude, jak budou vnímat, jak brzy. Tak jak říkala respondentka č. 2, ono aj ty ostatní by měli zájem. Jo, ale naše kapacita teď vzhledem k tomu kolik jak je rozsáhlý ten projekt, tak nejsme schopni to teď v tuto chvíli úplně pokrýt dostatečně tak asi...

Respondentka č. 3: Školy si realizují svoje jo, které to mají jako celkem třeba zavedené. Tak každý rok je prostě sice to mají jako jednorázově, že to není jako na začátku roku, ale některé ty školy, jako že tady je spousta, které třeba dělají adaptační kurzy taky, takže už jako třeba jsou zavedené a ty školy je dlouhodobě využívají

Respondentka č. 1: Ale toto specifikum je to, že my si uděláme adaptáček a my jsme schopni pak i s těma studenty pracovat, Ty děti za námi pak můžou přijít... v tom je zase to naše gros, bych

tak řekla. To je ta naše přidaná hodnota. Jsou organizace, které jsou zaměřené jenom na realizaci programů prevence rizikového chování jako takového – že uděláme jenom adapt'ák, pak skončilo a hotovo, kdežto my nabízíme celý ten komplex té služby

Otázka 13

A je teda obvyklý, že skrz ten adapt'ák naberete nějaké nové klienty?

Respondentka č. 1: No může se stát. Ano, ano

A je to jako nějak častý, nebo spíš jako výjimečně?

Respondentka č. 1: Tak že bych řekl, že řeknete že hrou jako 10 najednou to není to opravdu jsou specifické případy a u tohoto je jo, ale jako já si myslím, že to je takovej stavební prvek, že ono to chce čas, než by si navykli jako využívat úplně toho systému, než i školy. Jenže my tím, že je to pilot, jak říkala respondentka č.2 na začátku my to se snažíme pozorovat, vnímat, co by bylo potřebné. A nevýhodou je teda to, že nevíme jako co bude dál a jak, toto je právě to riziko taky jo že I kdyby to náhodou, když tu náhodou vypadne, tak teď jako co? No my hledáme ty pístky, ale dáme ty cesty, možnosti ale vidíme v tom jako přínos toho, že vlastně jako ucelený jako celek toho je to tam, že na nabízíme jednak i tu prevenci a jednak potom i tu následnou péči podporu a zachová jako doprovázení toho

Otázka 14

Jo, já mám už úplně jako poslední otázky. Vlastně mě by zajímalo takhle po skončení těch adapt'áku, tak jaké z toho máte pocity a jestli byste třeba byli pro, aby ten projekt v nějakým smyslu pokračoval a třeba co vám to jako profesně přineslo a možná i jako osobnostně, nebo osobně?

Respondentka č. 2: To je vždycky jako ač je to vždycky takový maraton náročnější, protože člověk jako tam dává kus sebe jim a je tam pro ně a to naslouchání a na to reagování je to náročné tak, ... vždycky mě to dobije v tom právě, že oni oni to využijí. Já jsem něco hodně posunul, v tom já jsem loni dělala kurz koučovací kurz koučinku. A vlastně takové to umět se ptát a vlastně je tam rozhodně jo, to se dá. Takže takže ... využití té toho koučinku víceméně v rámci těch adapt'áku v rámci těch rozhovorů umět se dobře ptát a tady to ... jít neříkat jim, co ale jako být tam jenom pro ně a dávat jim ty otázky tak, aby oni si odpovídali. Takže toto jako pro mě a takové té ten prostor na ty jejich aha momenty, že oni se fakt jako zamyslí a zase ... nikdy o tom neuvažovali, ale já dám tu otázku a oni prostě jsou z toho paf a oni prostě už. Je jim 15 16 a nikdy v životě se nad tím nezamysleli a kdo by se na to měl zeptat, než teda jako

my tam přijdem a my se na to ptáme, takže v tom je to tak. Takže pohlazení pro duši na duši, to je pro mě hezké. No jo jo.

Respondentka č. 1: Já taky souhlasím, že už pokračovat rozhodně chceme a ty zdroje a možnosti hledáme. A co se týče, teda toho jako jaký smysl v tom vidí nebo co mi to dalo? Určitě ten projekt byl pro nás všechny výzvou, protože ne každý možná má tu odvalu a ty koule jít do něčeho takhle nového a neznámého. No, protože nás to stálo spoustu úsilí a spoustu energie vůbec tady ty nové věci nějak přetlačované, jednak dostat se do těch škol, získat tu důvěru. Takže dalo mi to nevzdávat se takovou tu zase další vytrvalost v sobě a že ty věci mají smysl, tak to nás jako nabíjí vlastně ten ten proces, jak jsem říkala ten proces, s těmi žáky individuální, kdy vidím, že opravdu ty jednotliví žáci pro ně to smysl má dává a už to cítíte to v tom kontaktu osobním. Tohle pro mě dává tu jiskru, že dejme šanci. Vlastně tomu rozvoji těch sociálních kompetencí nebo osobních, že není to jenom o tom výkonu, ale že mi ten kontakt opravdu potřebujeme všichni a že vlastně v prostřednictvím toho kontaktu se učíme spoustu věcí. Byť pro nás jsou to nenaučím se poučku pythagorovy věty, nemám konkrétně jako ten poznatek jako takový, ale mě to obohatí v úplně v jiném rozměru, toto je to, co mě dává tu sílu a ten rozměr toho, že ano, mám chuť třeba potom to dělat, byť to stojí pak i spoustu energie, někdy v rámci toho kolektivu, protože je to náročnější práce. Když už se vám mění třeba ty skupiny a potom ta práce skupina v každém je jiná a tam ta to ladění se taky nějakou dobu trvá. O toto je jako náročnější a toto je zase v tom rozporu růstu pro – pro nás nebo pro mě, jo, jak se s tebou pracovat dál s tím ve mně.

Respondentka č. 3: Mně se na tom líbí, že vlastně... tvoříme něco nového. Jo že jsme u něčeho, co vlastně že, že u toho můžeme být, že na to můžeme mít vliv, protože máme o tom nějakou představu, vidíme v tom smysl a přesně jak to popsala Respondentka č. 1, jo, že ta smysluplnost té práce tady je, což je jako pro mě třeba je hodně důležité v práci a to, že opravdu, jako proto já jsem úplně... se nebála do toho jít, protože mě na tom opravdu jako motivuje to, že člověk něco vytváří a může to udělat podle sebe, jak nejlépe umí a dovede, jo, a zúročit ty předchozí zkušenosti. Takže a samozřejmě... v té další zkušenosti, které jsem teďka získala, jsou taky, jako za ty jsem moc ráda, jo, že člověka to zase jako posune, jak říkala Jarka, někam jinam. Takže to tak jenom ve společnosti zase to, co je důležité, no samozřejmě snažíme se, aby to pokračovalo. Právě to řešíme teďka. Zrovna je to aktuální věc.

Tak to je za mě úplně všechno. Já moc děkuji.

Respondentka č. 2: My taky moc děkujeme, moc hezké otázky.

Respondentka č. 1: Já jsem si vypla, protože jsem pouštěla vodu. Já my taky děkujeme a těšíme se na zpracování, protože to, co jsem vám – vám jsem to posílala, tu krabici toho – těch – tu hrst těch malých lístečků, které byly pro nás jakože nezpracované, to byly ty zpětné vazby jako, tak na toto my v rámci toho, v čem jsme teď ponořené, vůbec nemáme, na to prostor se podívat, takže tohle pro nás opravdu cenu má. Vy jste se na to podívala nějak, jako že to tak toto budou mít mět pro nás opravdu nějakou cenu, kterou my můžeme pak i v rámci evaluace nějak zužitkovat. Takže za toto děkujem.